

Sygn. akt I UK 11/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania S. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Płocku
o podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygn. akt III AUa 831/13,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. przyznaje radcy prawnemu P. S. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Płocku) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o podatek od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację S.D. od wyroku z dnia 11 marca 2013 r., którym Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Płocku z dnia 5 czerwca 2012 r., stwierdzającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym we wskazanych w decyzji okresach oraz ustalającej podstawę wymiaru składek.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 6 ust 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie

ubezpieczeń społecznych (dalej także jako ustawa systemowa), przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że „ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą w związku z powyższym podlegał obowiązkowi podlegania ubezpieczeniu społecznemu”.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie „czy objęcie ubezpieczonego obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej jest zasadne w myśl art. 13 pkt. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skoro ubezpieczony prowadził ją - zgodnie z ustalonym w sprawie stanem faktycznym - jedynie w pojedynczych dniach danego miesiąca przez 1 - 2 godziny. Działalność gospodarcza - zgodnie z art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej - powinna być natomiast wykonywana m. in. w sposób ciągły”. W ocenie skarżącego, jeżeli pomimo formalnego figurowania w ewidencji działalności gospodarczej ubezpieczony nie wykonywał w sposób ciągły usług lub sprzedaży, czy też innych czynności, to nie może to prowadzić do objęcia go ubezpieczeniem społecznym w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy systemowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga

kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie wykazał występowania przesłanki uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o prowadzeniu działalności gospodarczej rodzącej obowiązek ubezpieczenia społecznego na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, nie decyduje sam w sobie wpis do ewidencji działalności gospodarczej (por. wyrok z dnia 14 września

2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284 i powołane w nim orzeczenia). Podkreśla się jednak również, że istotą działalności gospodarczej jest jej prowadzenie w sposób zorganizowany i ciągły, na własny rachunek i ryzyko (art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Nie może ona mieć charakteru przypadkowego, a zatem nieuprawnione jest twierdzenie, że jest wykonywana wyłącznie wówczas, gdy przedsiębiorca świadczy konkretną usługę. Prowadzenie działalności gospodarczej polega bowiem tak na stworzeniu odpowiednich warunków do jej wykonywania, składaniu ofert, oczekiwaniu na zamówienie, jak i na faktycznym wykonywaniu zleconej pracy. Z tego względu przerwa w prowadzeniu działalności gospodarczej powodująca ustanie obowiązku ubezpieczenia społecznego nie może zależeć od woli ubezpieczonego sprowadzającej się do zamiaru czasowego wyłączenia z obowiązku ubezpieczenia społecznego, ale musi wynikać z wystąpienia okoliczności niezwiązanych z warunkami wykonywania tej działalności, uniemożliwiającymi jej faktyczne prowadzenie przez pewien okres czasu (por. wyrok z dnia 7 maja 2013 r., I UK 12/13, LEX nr 1331260 i powołane w nim szeroko wcześniejsze orzecznictwo). Wskazuje się przy tym, że w definiującej działalność gospodarczą przesłance ciągłości chodzi o wyłączenie z tej definicji czynności jednorazowych. Istotna dla jej spełnienia jest zatem powtarzalność określonych czynności celem osiągnięcia dochodu (por. wyrok z dnia 4 listopada 2014 r., I UK 103/14, LEX nr 1544222). Skarżący pomija również, że ocena, czy wykonywana jest działalność gospodarcza, należy przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero następnie do ich kwalifikacji prawnej (por. wyrok z dnia 7 stycznia 2014 r., I UK 252/13, Monitor Prawa Pracy 2014 nr 5, s. 265-268 i powołane w nim orzeczenia). Z tego względu nie wiadomo, jakie znaczenie dla wyniku sprawy miałyby mieć formułowana przez niego wątpliwość, skoro z niekwestionowanej podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku wynika, że skarżący „w okresie objętym wpisem do ewidencji działalności gospodarczej podejmował aktywność w zakresie zgłoszonej działalności, aktywność tę choć w niewielkich rozmiarach kontynuował przez cały okres, odprowadzając z tego tytułu należne daniny oraz dokonując aktów staranności w zakresie ubezpieczeń społecznych” oraz wykazał się „skrupulatnością w zgłaszaniu przerw [w prowadzeniu działalności] w urzędzie skarbowym”, które zostały uwzględnione w zaskarżonej

decyzji, obejmującej ubezpieczeniem „jedynie te dni, w których [skarżący] nie podlegał ubezpieczeniu pracowniczemu i nie zgłosił przerw w prowadzeniu działalności”.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.